

MELIKA SALIHBEGOVIĆ

Kažem - boja. Dodam - Selmanova boja

Kad god posegnem za riječju da bih o Selmanovićevim slikama progovorila, osjetim kako je ta riječ opora i kamenita pred njima, i kako bi mogla biti varava i igrava pred vama. Što se to i ovaj put ispriječilo između mene i ove bjeline, između mojih riječi i Selmanovićevih slika? Slutim da je to moja duboka želja da se ovom djelu divim i da ga i dalje volim samo svojom šutnjom. Takve nas hoće svaka istinska veličina. No i riječ nam je željna ophodnje. Spotičem se o nju u sebi svaki put kad mi te slike navru iz sjećanja. I dok ovo ispisujem bojim se – hoću li znati s njom pohrliti van i hoće li ona ostati odveć treptava.

Pitam se: iza koje riječi o ovim slikama da stanem, a da bi ona bila moja. Kažem – boja. Dodam – Selmanova boja. Kažem – boje: crvena, zelena, ljubičasta... Kažem – sve Selmanove boje. Kažem sve to, i kažem da nigdje kraja njihovim rezonancama u nama, i znam, opet nisam ništa rekla. Mogu li sve ove riječi doprijeti do onih misli i osjećanja koja su tim bojama bila izvorom, i mogu li do svih onih unutarnjih svjetova koja im mogu biti utokom? Čitam potpis na ovim slikama. Behaudin Selmanović-Selman. I vidim umjetnikovu ruku. Na kraju. U tom potpisu. Možda umornu, gotovo đaćki stidljivu pred zagonetnom veličinom vlastita djela. I nikakva mi sjena sumnje ne stoji pred tim svijetom kojemu se njegova ruka posvetila. Kao što se i ništa međusobno ne zasjenjuje i ne potire u tim slikama.

Kakvo bi to nadljudski istančano mjerilo bilo u stanju odmjeriti u ovom djelu težinu tradicije i umjetnikovog doba, udio njihova općeg duhovnog sustava u izrastanju ovoga individualiteta. U kojoj mjeri je čistoti Selmanove slike pridonijela zabrana, izrasla – i sigurno ne bez ikakvog utjecaja na njega – iz islamske religije, osjenčavanja predmeta, a kolika je u tome mjera sasvim osobnog, unutaršnjeg umjetnikovog diktata - da stvara čiste oblike olakšane od nečitljivosti njihovih odraza? U kojoj mjeri bi nastavljanje na tradiciju minijature ostalo samo nauk da nije bilo te neizmjerljive, duboko unutarnje sklonosti za tanahnim grafizmima? Koliko je udio duhovnog otpora prema oslikavanju našeg «tamnog vilajeta», a koliki senzibilnosti moćne da uoči u njemu svo kolorističko obilje njegove zemlje, predmeta, njegovih neba? I, na kraju, što je osobnije i plemenitije od želje da se harmonizira svijet u kojemu i samom, iza leđa svake njegove pomutnje, stoji skrivena i spokojna duboka harmonija.

Dovoljno blizak tradiciji ovoga našeg tla sa toliko prohoda da uzmogne ispiti iz nje već zadobivene prostore duhovnog zajedništva čovjeka i čovjeka, čovjeka i njegovog svijeta, i na dovoljnoj udaljenosti od te tradicije i od svoga doba da uzmogne progovoriti njegova vlastita imaginacija, Behaudin Selmanović je proživio uvijek neočekivanu i uvijek nedorečenu umjetnikovu sudbinu. Postoji jedan čudan dogovor između smrti umjetnika i života njegovog djela. Što je umjetnik bliže onoj vječnoj šutnji kao posljednjem staništu čovjekovog usuda, to više tu šutnju nadvladava silina njegovog vlastitog umjetničkog izrijeća.

Između Selmanovićeve šutnje kojom se i za života htio ograditi stvarajući u tišini svoga ateljea i ove koju izazivaju u nama njegove boje i grafizmi postoji samo jedan neprohodiv

razmak: to je mimohod, ravnodušno prolaženje pored ovog djela koje traži čovjeka.

(Tekst je objavljen u Katalogu izložbe u Galeriji portreta, Tuzla, i objavljen u reviji ODJEK, 15-30 novembar, 1974, pod redakcijskim naslovom: PRED SELMANOVIĆEVIM SLIKAMA).